

[Søren Olesen.]

af Jorden. Men et saadant Forslag kan vel ikke ventes fremsat af den nuværende Regering.

Vi kan derfor kun betragte det foreliggende Lovforslag som en Nødforanstaltning, men ud fra det Synspunkt kan vi ogsaa paa flere Omraader give det vor Tilslutning, da, vi som sagt mener, det er vigtigt, at der foregaar en Udstykning, saa Strømmen af unge fra Landet til Byerne kan standses. Det viser sig jo ogsaa, at der stadigvæk er Efterspørgsel efter Jord, saadan at ikke alle indkomne Ansøgninger kan bevilges, selv om Ansøgerne er fuldt ud kvalificerede.

Jeg skal dernæst fremsætte nogle Bemærkninger angaaende forskellige principielle Ting i Lovforslaget. Først angaaende Erhvervelse af Jord til Udstykning. Vi kan gaa med til, at Staten faar en Forkøbsret som foreslaaet i § 8, men vi mener, at det kun vil have temmelig ringe Virkning, og at man ikke ad den Vej vil faa tilstrækkelig Jord frem. Derfor mener vi ogsaa at kunne støtte det radikale Forslag om, at der bliver en Afleveringspligt ved Ejerskifte, naar Jordlovsudvalget ønsker at lægge Beslag paa Jorden; efter vor Mening sker der ikke derfor noget Indgreb i den paagældendes Dispositioner og Ejendomsret, idet det, naar han skal sælge eller afstaa Ejendommen, kan være ham ret ligegyldigt, enten den bliver solgt samlet eller noget af den bliver udstykket; der vil jo altid være Efterspørgsel efter de forskellige Ejendomsstørrelser, saaledes at han ikke derved bliver hindret i at faa en rimelig Pris for sin Ejendom.

Derimod vil vi ikke gaa med til Ekspropriation, som foreslaaet af Socialdemokratiet, af to Grunde, dels fordi det efter vor Mening vil skabe et uheldigt Forhold mellem Naboer, hvor den ene Mand ønsker at komme i Besiddelse af den andens Jord, dels fordi vi mener, at skal vi have kraftigere Foranstaltninger, er Vejen ikke den at gaa til Ekspropriation, men den at lægge den samme Afgift paa al dansk Jord, gennemføre Jordrentens Inddragelse og derved skabe Mulighed for Udstykning. Naar Sta-

ten saa skrider til at afhænde Jorden, kan det ske paa Jordrentevilkkaar, hvad vi ogsaa finder er den eneste rigtige Form for Bortsalg af Jord i offentligt Eje; det er en retfærdig og rimelig Form, og vi maa haabe, at den vil vinde mere og mere Udbredelse.

I Lovforslagets § 14, Stk. 2, aabnes der imidlertid Mulighed for, naar Køberen fremsætter Ønske derom, da at sælge Jorden paa almindelige Vilkkaar. Jeg finder det ganske urimeligt, naar man tager Hensyn til Vanskeligheden ved at fremskaffe Jord, da at sælge den igen uden at sikre Jordfonden Indtægten af en fremtidig Værdistigning. Man kunde lige saa godt, hvis nogen udtalte Ønsket derom, sælge andre af Statens Aktiver, De danske Statsbaner, Statshavnene el. lign., for det, der sker her, er jo dette, at det offentlige først med Besvær kommer i Besiddelse af den Jord, som skal til, og derefter afstaa den igen — og man er da lige vidt. Vi kunde derfor ønske, at dette Stykke udgik, saadan at man ikke kunde bortsælge denne Jord undtagen paa Jordrentevilkkaar.

Der er i øvrigt i Lovforslaget truffet mange Bestemmelser, som netop skal sikre Staten Ret til en fremtidig Værdistigning. Det gælder Lovforslagets § 15, Stk. 3, hvori det fastsættes, at efter hver foretagen almindelig Vurdering til Grundskyld skal Jordrenten svares af den nye Grundværdi. Det er en Sikkerhed saavel for Staten som for Ejeren; da det ogsaa kan ske, at Jordværdien falder, selv om det er sjældent, at det sker.

Ligeledes sikres Statens Ret til Værdistigning i § 21, Stk. 3, hvor der er Tale om Ekspropriation af en Del af et Jordrentebrug, og i § 23, der omhandler Jord, som faar særlig Værdi som Byggegrund eller paa anden Maade. Man er altsaa helt inde paa den Tankegang, at hvor der paa et Jordrentebrug opstaaer en samfundsskabt Værdiforøgelse, har Staten den fulde Ret til denne, enten som højere Jordrente eller direkte ved at lægge Beslag paa den højere Salgsværdi. Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at understrege dette, fordi jeg mener, det er et saare vigtigt Princip, der her er